

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

кафедра кримінального права і процесу

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ
підготовки за освітнім рівнем **бакалавр**
спеціальності **081Право**
освітньо-професійної програми **Право**

*Силабус навчальної дисципліни
для денної та заочної форми навчання*

Луцьк, 2020

Силабус навчальної дисципліни «Юридична психологія» підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми Право.

Розробник: Карпінська Наталія Володимирівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і процесу

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри кримінального права і процесу
протокол № 1 від 10 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри: _____ Фідря Ю.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньонаукова/освітньоотвора програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	08 Право, 081 Право, освітньо-професійна програма Право, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1
		Семестр 1
		Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 26 год.
		Самостійна робота 30 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньонаукова/освітньоотвора програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	08 Право, 081 Право, освітньо-професійна програма Право, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 8 год.
		Практичні (семінарські) – 6 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 66 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Карпінська Наталія Володимирівна

Науковий ступінь кандидат юридичних наук

Вчене звання доцент

Посада: доцент кафедри кримінального права і процесу

Контактна інформація: м. Луцьк, вул. Винниченка, 30 (ауд. 225)

тел. моб. +380506856945;

e-mail: n.karpinska@ukr.net

Дні занять: <http://www.law.eenu.edu.ua/zanyatiya-1>

Дні консультацій до дисципліни: понеділок, вівторок (ауд. 225) з 10 год. до 15 год.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Юридична психологія – самостійна галузь знання на межі психології та юриспруденції. Вона вивчає психологічні явища, механізми та закономірності, пов'язані з правом, його виникненням, застосуванням і впливом у цілісній системі «людина – суспільство – право». В центрі уваги юридичної психології знаходяться психологічні аспекти особистості, поведінки та діяльності у сфері права, оскільки саме право – результат людської діяльності, звернений, передусім, до особистості.

Предметом дисципліни юридичної психології є вивчення психічних явищ, механізмів і закономірностей особистості (особи), які проявляються у сфері дії права. Предмет вказаної дисципліни, також, охоплює психологічні чинники, що впливають на криміналізацію поведінки особи та природу конфлікту, стратегії поведінки у конфлікті, розвиток емоційного інтелекту, подолання стресу, розв'язання конфліктних ситуацій, як у повсякденному житті, так і у професійній діяльності юриста.

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити. Вивчення дисципліни юридична психологія базується на опануванні, попередньо, під час здобуття повної загальної середньої освіти таких дисциплін як психологія, основи правознавства, етика, тощо.

Постреквізити. Знання, уміння та навички отримані у результаті опанування дисципліни юридична психологія необхідні для подальшого вивчення таких навчальних дисциплін як: кримінологія, кримінальне право, кримінально-виконавче право, міжнародні стандарти виконання кримінальних покарань, медіація та відновне правосуддя, тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни юридична психологія, у цілому, є розвиток у студентів знань, вмінь, навичок, які можуть бути використані для вирішення типових задач, що постають у різних видах юридичної діяльності та формування в них таких особистісних якостей і властивостей, які б дозволили досягати в майбутньому успіхів на професійній ниві. Таки чином, мета викладання юридичної психології полягає в прагненні: передати систему об'єктивних наукових знань про психіку, свідомість людини і психологію особистості як найвищу цінність суспільства; допомогти в

усвідомленні студентами сутності механізмів психічних процесів, станів, якостей особистості як для вирішення професійних завдань, так і для забезпечення розвитку можливостей взагалі; забезпечити формування в майбутніх фахівців психологічної культури, необхідної для вирішення професійних завдань; створити умови для формування професійного мислення спеціалістів, які працюватимуть у системі «людина – право – людина».

Завдання юридичної психології, які вирішуються в процесі її викладання, полягають у тому, щоб допомогти студентам:

- ☐ оволодіти психотехніками, які використовуються в юридичній психології, та вміти їх використовувати на практиці;
- ☐ забезпечити самовдосконалення свідомості й особистості молодої людини;
- ☐ стимулювати прагнення молодої людини до розвитку здібностей, її адаптації в умовах значних змін у суспільному житті;
- ☐ допомогти студенту зрозуміти свій особистісний потенціал, щоб він міг його краще використати для підвищення ефективності власної професійної діяльності й у налагодженні стосунків із членами трудового колективу в майбутньому;
- ☐ навчити складати психологічний портрет людини, яка може мати професійний інтерес для юриста, та, виходячи з цього, розробляти лінію своєї поведінки з урахуванням діючого законодавства;
- ☐ навчити базовим психотехнікам подолання стресу та вирішення конфліктних ситуацій.

4. Результати навчання (Компетентності)

У результаті опанування дисципліни юридична психологія студент повинен володіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями (відповідно до Стандарту вищої освіти <http://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/081-pravo-bakalavr.pdf>):

ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК8.	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК9.	Здатність працювати в команді.
ЗК10.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК12.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК14.	Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК13.	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК14.	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог

	професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
--	---

5. Структура навчальної дисципліни

денна форма навчання

Назви змістових модулів та тем	Усього	Лекц заня- ття	Практ. занят- тя	Само ст. робо та	Конс ульт з дисц.	Форма контро лю/ Бали
Тема 1. Історія становлення, предмет, завдання, система та методологія юридичної психології.	2	2	2			ДС/5
Тема 2. Професіограма та психограма юридичних професій.	4	2				
Тема 3. Поняття та структура особистості. Структура психіки.	4	2	2			ДС/5
Тема 4. Психічні процеси. Психічні властивості.	4	2	2			ДС/ ДС/5
Тема 5. Поняття волі, темпераменту та характеру.	4	2	2			ДС/ ДС/5
Тема 6. Психічні стани (Стан емоційної напруги. Стрес. Фрустрація. Афект, стан сильного душевного хвилювання).	10	2	2	5	1	РЗ/10 ІРС/5
Тема 7. Поняття психологічного портрету особистості. Профайлінг.	10	2	2	5	1	ІРС/ 5
Тема 8. Соціалізація. Гендерна соціалізація особистості. Психологічні особливості насильницької поведінки	4	2	2			ДС/5
Разом за змістовим модулем І.	42	16	14	10	2	45
Модуль ІІ. Практичні основи вирішення конфліктів та подолання стресових ситуацій у професійній діяльності юриста						
Тема 9. Психологія конфлікту. Стратегії поведінки у конфлікті	5	2	2		1	ДС/5
Тема 10. Поняття, особливості та види альтернативних способів вирішення конфліктів(спорів)	4	2	2			ДС/5
Тема 11. Медіаційна процедура. Поняття, стадії, особливості в окремих сферах суспільних відносин	10	2	2	5	1	РК/10
Тема 12. Психологія стресу та способи його подолання	10	2	2	5	1	ТР/5 Т/10 Т/4
Тема 13. Емоційний інтелект. Техніки керування емоціями та розвитку емоційного інтелекту	10	2	2	5	1	ІРС/5 ТР/5

Тема 14. Психологія неповнолітнього. Відновне правосуддя. Врегулювання конфлікту за участю неповнолітнього	9	2	2	5		ДС/5 ІРС/5
Разом за змістовим модулем II.	48	12	12	20	4	55
Усього годин/балів	90	28	26	30	6	100

заочна форма навчання

Назви змістових модулів та тем	Усього	Лекц заня- ття	Практ. занят- тя	Само ст. робо та	Конс ульт з дисц.	Форма контро лю/ Бали
Тема 1. Історія становлення, предмет, завдання, система та методологія юридичної психології.						ДС/5
Тема 2. Професіограма та психограма юридичних професій.	5			5		
Тема 3. Поняття та структура особистості. Структура психіки.	5			5		ДС/5
Тема 4. Психічні процеси. Психічні властивості.	5			5		ДС/ ДС/5
Тема 5. Поняття волі, темпераменту та характеру.	5			5		ДС/ ДС/5
Тема 6. Психічні стани (Стан емоційної напруги. Стрес. Фрустрація. Афект, стан сильного душевного хвилювання).	7		2	5		РЗ/10 ІРС/5
Тема 7. Поняття психологічного портрету особистості. Профайлінг.	7			5	2	ІРС/ 5
Тема 8. Соціалізація. Гендерна соціалізація особистості. Психологічні особливості насильницької поведінки	7			5	2	ДС/5
Разом за змістовим модулем I.	41	-	2	35	4	45
Модуль II. Практичні основи вирішення конфліктів та подолання стресових ситуацій у професійній діяльності юриста						
Тема 9.Психологія конфлікту. Стратегії поведінки у конфлікті	7	2		5		ДС/5
Тема 10. Поняття, особливості та види альтернативних способів вирішення конфліктів(спорів)	5			5		ДС/5
Тема 11. Медіаційна процедура. Поняття, стадії, особливості в окремих сферах суспільних відносин	10	2		6	2	РК/10
Тема 12. Психологія стресу та способи його подолання	11	2	2	5	2	ТР/5 Т/10

						T/4
Тема 13. Емоційний інтелект. Техніки керування емоціями та розвитку емоційного інтелекту	11	2	2	5	2	IPC/5 TP/5
Тема 14. Психологія неповнолітнього. Відновне правосуддя. Врегулювання конфлікту за участю неповнолітнього	5			5		ДС/5 IPC/5
Разом за змістовим модулем II.	49	8	4	31	6	55
Усього годин/балів	90	8	6	66	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача.

Формами самостійної роботи студента з курсу є поглиблене опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань курсу, що передбачені для самостійного опрацювання; опрацювання й підготовка огляду наукових статей, матеріалів практики, опублікованих у фахових та інших виданнях, мережі Інтернет тощо.

Перелік завдань для самостійного опрацювання розміщений на сайті юридичного факультету: <https://www.law.eenu.edu.ua/>

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіком, затвердженим кафедрою.

IV. Політика дисципліни

1. Політика щодо академічної доброчесності

- Студент зобов'язаний дотримуватись політики доброчесності при виконанні завдань для самостійної роботи, наукових робіт, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання з дисципліни юридична психологія.

Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної

(наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності в СНУ імені Лесі Українки визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (<https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>).

- ☐ Використання мобільних пристроїв на практичних заняттях дозволяється під час роботи з кейсами. Використання мобільних пристроїв під час написання контрольних робіт, самостійних робіт, усної відповіді – забороняється. У разі порушення цього правила, робота студента (самостійна, контрольна, усна відповідь) буде оцінена як “0” балів без права перездачі цієї теми.

2. Політика викладача щодо студента

- ☐ Відвідування лекційних та практичних занять є важливою складовою успішного засвоєння дисципліни та успішної здачі заліку. Без поважних причин (хвороба, стажування) допускаються 20 % пропусків лекційних занять, 10 % пропусків практичних занять (не потребують здачі пропущених тем). За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.
- ☐ При запізненні на лекційне чи практичне заняття студенту дозволяється заходити в аудиторію не порушуючи дисципліни та атмосфери заняття.
- ☐ У випадку незадовільної підсумкової оцінки, наявності пропусків занять із поважних причин, наявності більше 10 % пропусків практичних занять без поважних причин студент повинен здати пропущені теми в позааудиторний час, звернувшись до викладача у дні консультацій до дисципліни: понеділок, вівторок (ауд. 225) з 10 год. до 15 год.
- ☐ За наявного бажання підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (науково-дослідне завдання). Для отримання цього завдання студенту необхідно звернутися до викладача у дні консультацій до дисципліни: понеділок, вівторок (ауд. 225) з 10 год. до 15 год.

V. Підсумковий контроль

- ☐ Підсумковий контроль з дисципліни передбачений у виді заліку та проводиться в усній формі. На залік виносяться основні питання, типові задачі, ситуації, завдання, які розглядались під час лекційних та практичних занять та виносились на самостійне опрацювання. Питання до заліку розміщені на веб-сайті юридичного факультету: <https://www.law.eenu.edu.ua/>
- ☐ Оцінювання практичних занять, у тому числі самостійної роботи, розроблено таким чином, що дає можливість студенту у підсумку отримати максимальну кількість балів (від 0 до 100) за поточний контроль.

- ☐ За умови, отримання за поточний контроль 60 балів і вище, за бажанням студента, даний бал зараховується як оцінка за залік із дисципліни. Студент має право підвищити бал шляхом здачі заліку.
- ☐ Студент, який за поточний контроль набрав 59 балів і нижче здає залік із дисципліни.
- ☐ Студент, який не здав пропущені без поважних причин теми, до складання заліку не допускається.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90-100	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1-59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бобечко Н. Р., Жолнович І. В., Мазур М. Р. Юридична психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (видання друге, доповнене і перероблене) / Н. Р. Бобечко, І. В. Жолнович, М. Р. Мазур. – Львів: Колір Про, 2018. – 120 с.
2. Основи загальної та юридичної психології : навч. посіб. / Н. Р. Бобечко, І. І. Когутич, В. П. Бойко, І. В. Жолнович, Н. П. Баєва; ред.: В. Т. Нор; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Київ: Ін Юре, 2014. – 279 с.
3. Бочелюк В.Й. Юридична психологія / Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
4. Гуменюк О. Г. Основи загальної та юридичної психології: підручник за рейтингово-модульною системою навчання. – К.: КНТ, 2012. – 592 с.

Додаткова література

5. О. М. Морозов Психологія особистості: оперативна аудіовізуальна діагностика навч. посіб. – К.: Вид. ПАДИВОДА А. В., 2008. – 328 с.
6. Ірина Якутенко Воля та самоконтроль / пер. з рос. О. Кожушко. – Харків: Ранок:Фабула, 2019. – 432 с.
7. Перегляд позитивного мислення: на основі нової науки про мотивацію / пер.з англійської Леся Герасимчука. – К.: Наш Формат, 2015. – 208 с.

8. Паттерсон, Керри Трудные диалоги / перевод с английского М. Ильина. – 4-е изд. – М.: Иванов и Фербер, 2019. – 256 с.
9. Деніел Гоулмаг Емоційний інтелект / пер. з англійської Соломія-Любов Гумецька. – К.: Vivat, 2018. – 512 с.
10. Джил Хессон Кишенькова книжка емоційного інтелекту: невеличкі вправи для інтуїтивного життя /пер. з англ. Є. Бондаренко. – Харків : Вид-во Ранок: Фабула, 2020. – 176 с.

Інтернет-ресурси

11. Кудерміна О.І. Психологія: навчальний посібник [Електронний ресурс] /Л.І. Казміренко, О.І. Кудерміна, О.Є. Мойсеєва. – Режим доступу: http://www.naiau.kiev.ua/files/kafedru/up/pidrych_psuxologiya.
12. Казміренко Л.І. Психологія: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Л.І. Казміренко, О.І. Кудерміна, О.Є. Мойсеєва. – Режим доступу: http://www.naiau.kiev.ua/files/kafedru/up/pidrych_psuxologiya.
13. Короткий курс лекцій з дисципліни «Юридична психологія»: – Режим доступу:
https://studme.com.ua/158407205347/psihologiya/yuridicheskaya_psihologiya.htm